

Medegefinancierd door
de Europese Unie

fedasil

FEDERAAL AGENTSCHAP VOOR
DE OPVANG VAN ASIELZOEKERS

Hervestiging in België

Inhoud

	p.
Wat is hervestiging?	4
Wat zijn de doelstellingen?	6
Wat is het institutioneel kader?	8
Wie kan hervestigd worden?	9
Wat zijn de wereldwijde behoeften?	10
Hervestiging in België	12
Welke operaties zijn al verricht?	14
Wat doen het CGVS en Fedasil?	16
Wie zijn de hervestigde vluchtelingen?	18
Voor welke situaties zijn ze op de vlucht?	20
Hoe ziet het hervestigingstraject eruit?	22
Community Sponsorship	26
Partnerschappenmodel	28
Beknpte woordenlijst	30
Contact	31

Wat is hervestiging?

Hervestiging omvat de selectie en transfer van vluchtelingen vanuit een land waar zij bescherming hebben gezocht naar een derde land, dat aanvaardt om hen op te vangen als vluchteling.

Sinds de eerste hervestigingsoperaties in de jaren '50, heeft het programma al miljoenen mensen bescherming geboden en de kans gegeven om een nieuw leven te beginnen in een derde land.

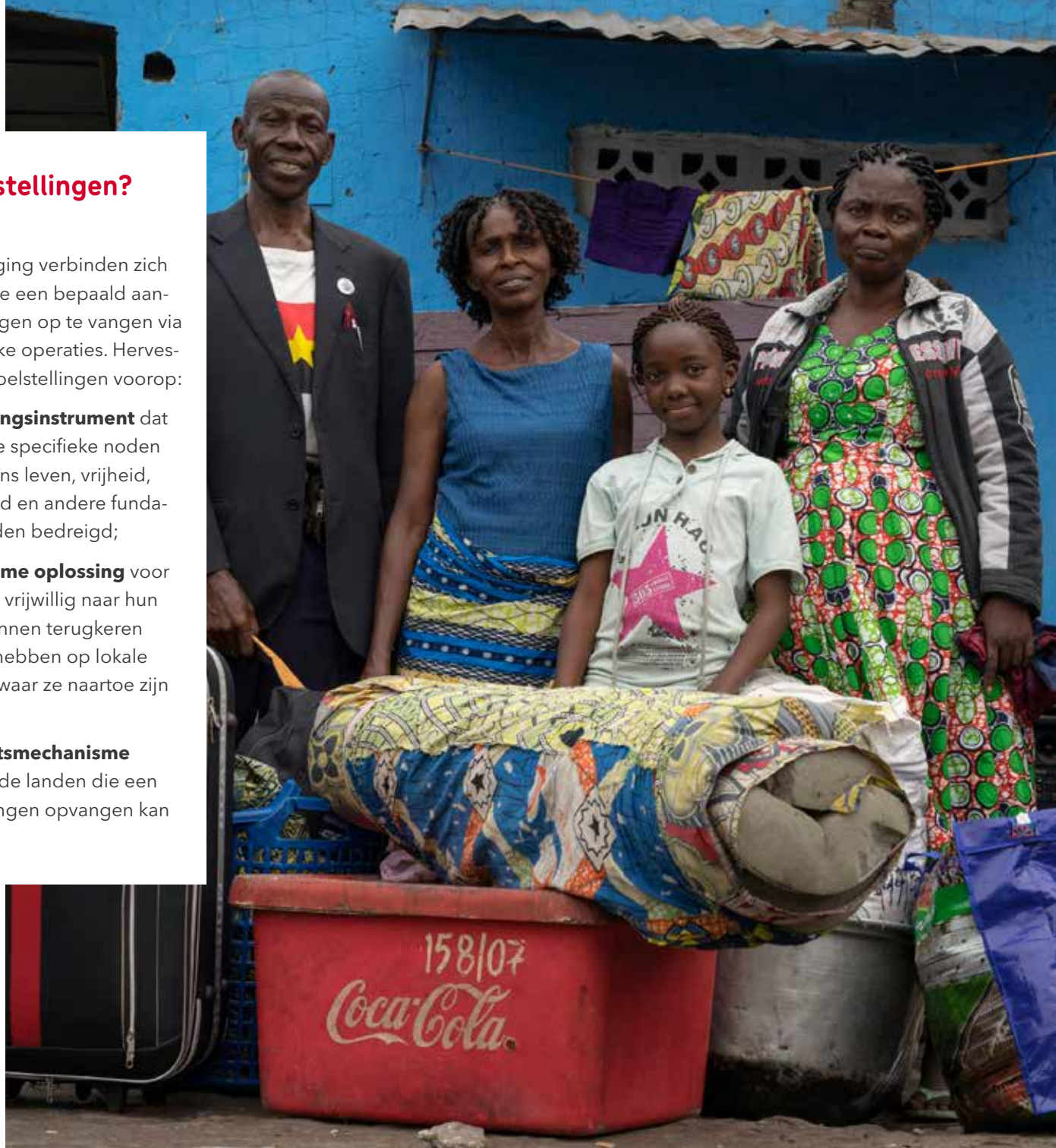

Hervestiging is een **veilige** en **legale** migratieroute voor kwetsbare vluchtelingen.

Wat zijn de doelstellingen?

De landen van hervestiging verbinden zich er op vrijwillige basis toe een bepaald aantal kwetsbare vluchtelingen op te vangen via een quotum of specifieke operaties. Hervestiging stelt drie hoofddoelstellingen voorop:

- Het is een **beschermingsinstrument** dat tegemoetkomt aan de specifieke noden van vluchtelingen wiens leven, vrijheid, veiligheid, gezondheid en andere fundamentele rechten worden bedreigd;
- Het biedt een **duurzame oplossing** voor vluchtelingen die niet vrijwillig naar hun land van herkomst kunnen terugkeren en ook geen uitzicht hebben op lokale integratie in het land waar ze naartoe zijn gevlucht;
- Het is een **solidariteitsmechanisme** waarmee de druk op de landen die een groot aantal vluchtelingen opvangen kan verminderen.

Wat is het institutioneel kader?

UNHCR

UNCHR speelt een cruciale rol bij hervestiging: zij identificeren kwetsbare vluchtelingen die in aanmerking komen voor hervestiging en geven jaarlijks aan wat de wereldwijde noden en prioriteiten zijn.

UNCHR organiseert bovendien jaarlijks een internationale conferentie die betrokken stakeholders samenbrengt: overheden, ngo's, hervestigde vluchtelingen als ervaringsdeskundigen...

Europese Unie

Hervestiging is eveneens een hoeksteen van de globale strategie van de Europese Unie inzake asiel en migratie. De Europese Commissie legt gemeenschappelijke prioriteiten vast in overeenstemming met de aanbevelingen van UNHCR.

Deze prioriteiten spitsen zich toe op specifieke geografische gebieden, nationaliteiten of categorieën van vluchtelingen.

De Commissie verleent daarenboven financiële steun aan Europese landen die kwetsbare vluchtelingen hervestigen.

Wie kan hervestigd worden?

Om hervestigd te worden moet men aan een reeks voorafgaande voorwaarden voldoen.

Erkende vluchteling

Men dient het statuut van erkende vluchteling (Conventie van Genève) te hebben verworven en geregistreerd te zijn bij UNHCR.

Duurzame oplossing

UNHCR onderzoekt de persoonlijke context van elke erkende vluchteling. Als er geen andere duurzame oplossing - zoals terugkeer naar het herkomstland of integratie in het eerste asielland - voorhanden is, kan de vluchteling in aanmerking komen voor hervestiging.

Vluchtelingen die in aanmerking komen voor hervestiging, voldoen aan één of meer van de volgende kwetsbaarheids-criteria:

- nood aan juridische en/of fysieke bescherming;
- geweld en marteling overleefd hebben;
- medische noden;
- vrouwen en meisjes in risicosituaties;
- gezinshereniging wanneer hervestiging de enige manier is om de leden van een gezin te herenigen;
- kinderen en jongeren in risicosituaties;
- het ontbreken van andere duurzame oplossingen op korte termijn.

Wat zijn de wereldwijde behoeften?

Volgens UNHCR-cijfers waren in 2022 wereldwijd **108,4 miljoen** mensen gedwongen op de vlucht, zowel binnen als buiten hun land van herkomst. Dat is de grootste gedwongen verhuizing sinds de Tweede Wereldoorlog.

Tot dat aantal behoren meer dan **35,3 miljoen** vluchtelingen, van wie 70 procent naar een buurland van hun land van herkomst is gevlucht. Velen onder hen leven in grote onzekerheid en hebben de facto geen toegang tot bescherming.

De gastlanden in naburige gebieden kijken aan tegen grote uitdagingen en staan onder toenemende druk.

UNHCR schat dat in 2024 meer dan

2,4 miljoen

personen nood zullen hebben aan hervestiging.

Populatie met de grootste noden:

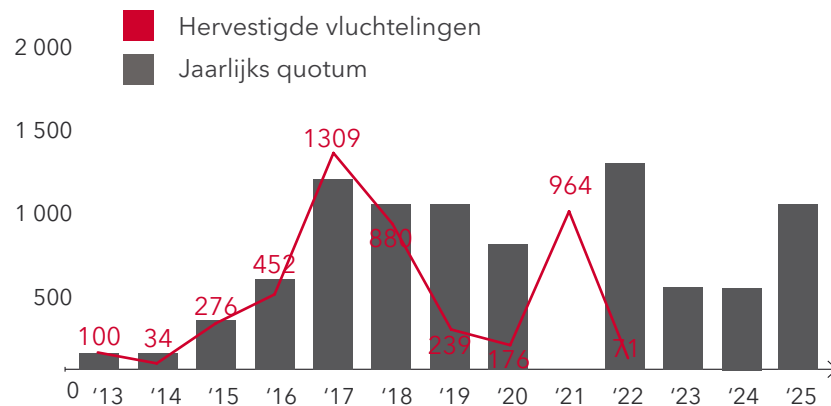
1. Syrië
2. Afghanistan
3. Democratische Republiek Congo
4. Zuid-Soedan
5. Myanmar

Hervestiging in België

Sinds 2013 heeft België een structureel programma, waarbij de overheid zich ertoe verbindt om elk jaar een bepaald aantal personen te hervestigen naar ons land.

Bij het bepalen van het aantal en de prioriteiten wat betreft nationaliteiten en landen van asiel, houdt de regering rekening met de aanbevelingen van de Europese Commissie en UNHCR. Het programma wordt medegefinancierd door AMIF, het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie.

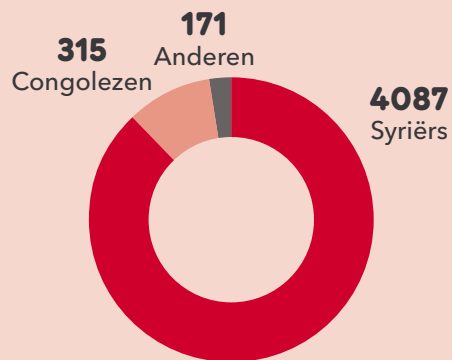

Welke operaties zijn al verricht?

De afgelopen jaren zijn er hervestigingsoperaties uitgevoerd in verschillende landen en voor verschillende vluchtelingenpopulaties.

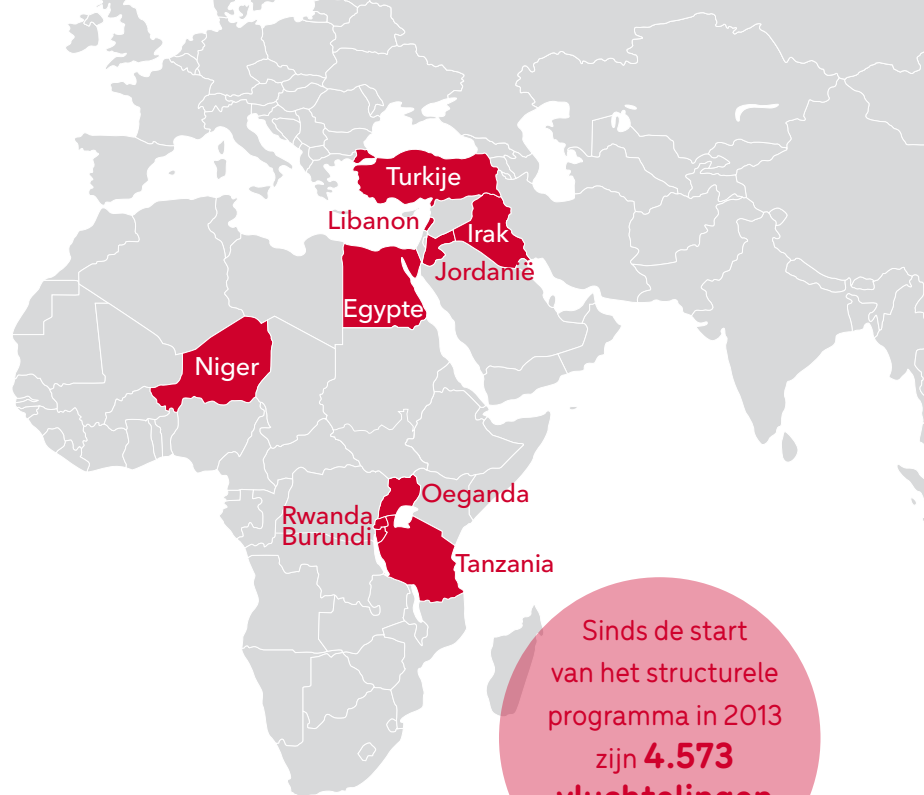
LANDEN VAN HERKOMST VAN HERVESTIGDE VLUCHTELINGEN

* Tot en met 15/09/2023

EERSTE ASIELANDEN WAARUIT HERVESTIGDE VLUCHTELINGEN KOMEN

* Tot en met 15/09/2023

Sinds de start van het structurele programma in 2013 zijn **4.573 vluchtelingen** hervestigd.

Wat doen het CGVS en Fedasil?

Het CGVS en Fedasil zijn de twee voornaamste Belgische administraties die betrokken zijn bij hervestiging. Zij dienen jaarlijks een gezamenlijk hervestigingsvoorstel in bij hun politieke overheid en leggen op basis van het vastgelegde beleid de operationele planning vast.

CGVS

Het CGVS (Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen) oefent een beschermingsmandaat uit en beschikt over expertise in de verschillende landen, daarom hoort het de vluchtelingen en geeft het een selectieadvies aan de bevoegde Staatssecretaris, die uiteindelijk over de toelating beslist. Het CGVS neemt voor hervestigde vluchtelingen na hun aankomst formeel de beslissing om hen het statuut van erkend vluchteling toe te kennen.

Fedasil

In samenwerking met partners beheert Fedasil de voorbereiding, de reis, de opvang en begeleiding van de hervestigde vluchtelingen. Zij volgen tijdens de maanden na hun aankomst een specifiek integratietraject.

Mohammed, Syriër, vanuit Jordanië hervestigd in 2017.

“Ik herinner me mijn eerste dag in België. Op de luchthaven werd ik verwelkomd door een medewerkster van Fedasil. Haar glimlach zal ik nooit vergeten. Voor mij was de hervestiging precies een wedergeboorte, een nieuw begin. Hier heb ik rechten, kan ik mezelf zijn en eigen keuzes maken zonder bang te zijn.”

Wie zijn de hervestigde vluchtelingen?

In 2022...

Kwetsbaarheidscriteria: 90% van de hervestigde vluchtelingen behoorde tot een van de drie volgende kwetsbaarheidscategorieën: nood aan juridische en fysieke bescherming, slachtoffers van geweld en marteling, kinderen/adolescenten in risicosituaties.

Geslacht en leeftijd: 53% van de aangekomen vluchtelingen waren mannen, 47% vrouwen. De groep hervestigde vluchtelingen was relatief jong: 71% onder hen was tussen de 0 en 40 jaar oud.

Gezinssamenstelling: 99% van de vluchtelingen die hervestigd werd in 2022, kwam aan als gezin. De opgevangen gezinnen waren doorgaans gezinnen met kinderen, bestaande uit ten minste vier gezinsleden (80%).

Fayez, Syriër, vanuit Libanon hervestigd in 2015.

“In Libanon werd ik bedreigd door religieuze groepen. Mijn procedure heeft ongeveer een jaar geduurd. UNHCR belde me om me te vertellen dat mijn dossier door België was aanvaard. Mij aanpassen aan een totaal nieuwe omgeving – mensen, werk, cultuur – was een hele uitdaging. Maar de Belgen hebben begrip en ik ben hier gelukkig. Ik voel me veilig en ik kan verder met mijn leven.”

Voor welke situaties zijn ze op de vlucht?

Syrië : De oorlog in Syrië duurt al meer dan tien jaar en heeft honderdduizenden mensen het leven gekost. Miljoenen Syriërs moesten vluchten en alles achterlaten.

Er zijn nu 6,5 miljoen Syrische vluchtelingen, van wie de grote meerderheid zich in Turkije, Libanon en Jordanië bevindt". (UNHCR, juni 2023)

Congo : "De afgelopen jaren hebben ettelijke golven van onrust in de Democratische Republiek Congo geleid tot massale volksverhuizingen. Momenteel worden meer dan 1 miljoen vluchtelingen uit de DRC opgevangen in Afrikaanse landen." (UNHCR, augustus 2023)

Centraal Middellandse Zeegebied : "Vervolgen, conflicten en schendingen van de mensenrechten blijven een groot aantal mensen dwingen om naar Europa te vluchten op zoek naar veiligheid. In 2022 hebben al 159 500 mensen hun leven gewaagd om Europa over zee te bereiken." (augustus 2023)

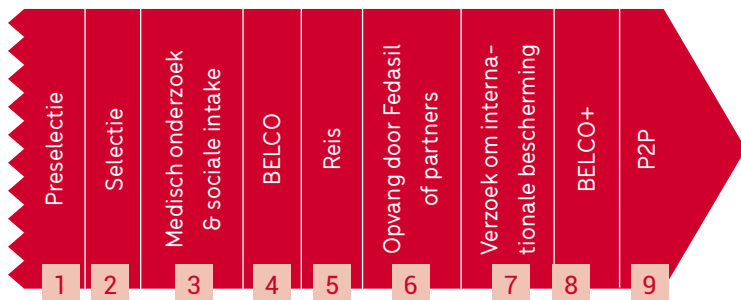
Salem, Congolese, vanuit Oeganda hervestigd in 2017.

"Soms kunnen Belgen zich moeilijk de immense problemen voorstellen waarmee vluchtelingen te maken hebben. Ik ben uit Zuid-Kivu gevlucht en heb daarna twee jaar in Oeganda gewoond. België heeft mij nu dankzij de hervestiging een tweede kans gegeven. Die wil ik grijpen, ik wil mijn leven weer opbouwen en geen enkele kans missen. Later zou ik fotografe willen worden."

Hoe ziet het hervestigingstraject eruit?

Hervestiging is een procedure die meerdere stappen omvat waarbij een reeks nationale en internationale actoren betrokken is. De definitieve keuze voor hervestiging ligt bij de vluchteling, die te allen tijde kan besluiten de procedure verder te zetten of stop te zetten.

1. De preselectie

In het kader van zijn mandaat bepaalt UNHCR welke vluchtelingen in aanmerking komen voor hervestiging en legt hun dossier voor aan een land van hervestiging. Vluchtelingen kunnen niet kiezen naar welk land zij hervestigd zullen worden. De preselectie gebeurt op basis van de kwetsbaarheidscriteria van UNHCR.

2. De selectie

Het CGVS voert gesprekken met vluchtelingen, tijdens een missie naar het eerste asieland of online, met het oog op selectie.

Op basis van het gesprek en het dossier adviseert het CGVS de Staatssecretaris voor Asiel en Migratie. De dossiers worden ook onderzocht door de Staatsveiligheid. De Staatssecretaris neemt de eindbeslissing en draagt de Dienst Vreemdelingenzaken op de toegang tot het grondgebied te verlenen.

3. Medisch onderzoek & sociale intake

Fedasil verricht een medisch onderzoek en organiseert een sociale intake, die geen invloed hebben op de selectiebeslissing. De medische en sociale gegevens worden overgemaakt aan de medische teams van de toekomstige opvangstructuren, om een opvang te garanderen die afgestemd is op de noden van de hervestigde personen.

4. Culturele oriëntatie (BELCO)

Fedasil is verantwoordelijk voor het organiseren van BELCO, de Belgische culturele oriëntatie. BELCO is verplicht voor iedereen die ouder is dan 14 jaar. Het doel is vluchtelingen vóór hun vertrek te informeren en hen te helpen om beter met hun verwachtingen om te gaan. Gedurende meerdere dagen wordt een reeks vaste thema's (cultuurschok, tijdlijn, België, huisvesting, onderwijs, werk, gezin, gezondheid, kosten van levensonderhoud, de reis) en transversale thema's (normen & waarden, rechten & plichten...) behandeld. Ook voert Fedasil individuele gesprekken met vluchtelingen om de opvang in België voor te bereiden.

5. De reis

Na het verkrijgen van de nodige documenten via de plaatselijke ambassades verlaten de vluchtelingen het land waarin zij zich bevinden. De Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) reserveert de vluchten, voert de laatste medische onderzoeken uit en begeleidt de vluchtelingen vanaf hun vertrek tot hun aankomst in België.

6. Opvang door Fedasil of partners

Bij aankomst worden de vluchtelingen in verreweg de meeste gevallen opgevangen in het netwerk van Fedasil: in een opvangcentrum dat gespecialiseerd is in hervestiging en/of in een lokaal opvanginitiatief (LOI). Daar krijgen ze toegang tot materiële hulp en een praktisch onthaalprogramma dat afgestemd is op hun noden (winkelen, openbaar vervoer gebruiken, afval sorteren, omgaan met cultuurverschillen...).

Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om, meteen na aankomst of na een verblijf in het netwerk van Fedasil, opgevangen te worden buiten het netwerk, via het Community Sponsorship-programma of partnerschappenmodel.

7. Verzoek om internationale bescherming

Tijdens dit verblijf dienen de vluchtelingen officieel een verzoek om internationale bescherming in bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ). Aangezien hun dossier al een positief advies kreeg, krijgen ze het vluchtelingenstatuut binnen enkele weken na hun aankomst.

8. BELCO+

Fedasil biedt de hervestigde vluchtelingen na aankomst een vervolg op de BELCO-training die ze voor vertrek volgden: BELCO+. Beide trainingen zijn op elkaar afgestemd en bieden de doelgroep de nodige kennis en vaardigheden om op een vlotte manier te integreren in de Belgische samenleving.

De training bestaat uit verschillende modules die de hervestigde vluchtelingen over een periode van een aantal dagen tot een aantal weken in groep volgen.

9. Peer2Peer

Caritas International beheert peer2peer: een programma bestemd voor vluchtelingen die onlangs werden hervestigd in België. Dit programma omvat de volgende punten:

- **workshops gericht op persoonlijke ontwikkeling**, in de vorm van interactieve groepsessies over bepaalde psychosociale thema's en burgerzin;
- een **online platform** waar vluchtelingen betrouwbare informatie in hun taal krijgen en uitwisselen over het dagelijks leven in België (huisvesting, openbaar vervoer, verzekeringen...);
- een netwerk van **ambassadeurs** van voormalige hervestigde personen die hun ervaringen delen via BELCO en met nieuwkomers tijdens workshops.

Community Sponsorship

Community Sponsorship is een programma waarbij een onthaalgroep van - idealiter vijf - enthousiaste vrijwilligers hervestigde vluchtelingen verwelkomt, begeleidt en minimum een jaar lang wegwijst in de Belgische samenleving.

Tijdens het volledige traject kunnen de vrijwilligers rekenen op ondersteuning van een ervaren partnerorganisatie, zoals Caritas International, die op haar beurt dan weer begeleid wordt door Fedasil.

Zodra de vluchteling(en) hun akkoord geven om in te stappen in het programma, gaan Fedasil en de partnerorganisatie

op zoek naar een goede match met een onthaalgroep in België. Daarna kunnen de voorbereidingen, zoals de zoektocht naar een geschikte woning, starten.

De vrijwilligers helpen de hervestigde vluchteling(en) bij de vele stappen die ze moeten zetten als nieuwkomers: de burens leren kennen, de kinderen inschrijven in de plaatselijke school, op zoek gaan naar een job...

Meer weten?

Neem een kijkje in de brochure!

“Ik ben er zeker van dat we met dit gezin vriendschappen hebben gesloten die zullen blijven bestaan. Hoe autonomer ze worden, hoe minder wij nodig zijn. Dat is ook het uiteindelijke doel.”

Tine, onthaalgroep

Partnerschappenmodel

Hervestigde vluchtelingen kunnen ook buiten het opvangnetwerk verblijven, in het kader van het partnerschappenmodel dat Fedasil begin 2023 lanceerde .

Dit model biedt verschillende mogelijkheden en kan uitmonden in een unieke samenwerking: een innovatieve stad werkt samen met een ervaren OCMW, een jonge vzw slaat de handen in elkaar met een geëngageerde gemeente, een gedreven ngo - met multidisciplinair team - stapt alleen in het project...

De partners streven allen hetzelfde doel na: duurzame integratie van hervestigde personen in de buurt die ze nu hun nieuwe thuis kunnen noemen. Zij voorzien minimum één jaar opvang en begeleiding voor een hervestigd persoon of gezin.

Meer weten?

Neem een kijkje in de brochure!

Beknopte woordenlijst

UNCHR

Hoog VN-Commissariaat voor de Vluchtelingen – UNHCR staat in voor de rechten en het welzijn van vluchtelingen over de hele wereld.

OIM

Internationale Organisatie voor Migratie – IOM zorgt voor een humaan en ordelijk migratiebeheer en bevordert internationale samenwerking rond migratievraagstukken.

Fedasil

Fedasil is het Belgisch federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers – Fedasil is belast met de opvang van verzoekers om internationale bescherming en andere doelgroepen, met name de hervestigde vluchtelingen.

CGVS

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen – Het CGVS is een onafhankelijke Belgische federale instelling die ieder verzoek om internationale bescherming individueel en onbevooroordeeld onderzoekt, ook in het kader van hervestiging.

DVZ

De Dienst Vreemdelingenzaken is de federale Belgische instantie die voor migratie bevoegd is. DVZ speelt een rol bij het verlenen van toegang tot het grondgebied en is verantwoordelijk voor de registratie van verzoeken om internationale bescherming.

CONTACT

Hebt u vragen over de selectie van hervestigde vluchtelingen of over internationale bescherming? Neem contact op met het CGVS via resettlement@ibz.fgov.be.

Hebt u vragen over de reis naar België, de opvang en de begeleiding van hervestigde vluchtelingen? Benieuwd hoe u als partnerorganisatie een rol kan spelen in de opvang en begeleiding van hervestigde vluchtelingen? Neem contact met ons op via resettlement@fedasil.be.

Verantwoordelijke uitgever: Fanny François, directeur-generaal a.i. | Redactieverantwoordelijke: Mieke Candaele
Coördinatie: Danaé Coquelet | Inhoud: Fedasil | Vormgeving: Fedasil | Foto's: Layla Aerts, UNHCR Refugees Media, Belga, Fedasil | Druk: Daddy Kate (gedrukt op gerecycleerd papier)
Alle rechten voorbehouden - Niets uit dit werk mag in om het even welke vorm, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, film of anderszins overgenomen worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever | D/2020/10.053/2
Brussel, september 2023.

Fedasil, hoofdzetel
Kartuizersstraat 21
1000 Brussel - België
T +32 2 213 44 11
info@fedasil.be
www.fedasil.be

*Cette brochure est aussi disponible en français.
This brochure is also available in English.*

fedasil.be

Volg ons

